Gemeente Borger-Odoorn

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: Duurzaamheid
Portefeuillehouder: K. Smidt

Registratienummer: 63584-2025:769632

Onderwerp:
Uitgangspunten en kaders voor het warmteprogramma

Voorgestelde beslispunten:

1. De Nota van uitgangspunten Warmteprogramma Gemeente Borger-Odoorn vast te stellen.

Bevoegdheid raad
Het vaststellen van het warmteprogramma is een bevoegdheid van ons college. Uw raad stelt weliswaar het warmteprogramma niet vast, maar kan wel kaders meegeven waar het college rekening mee moet houden. De concept kaders en uitgangspunten hebben we vormgegeven in de bijgevoegde Nota van uitgangspunten warmteprogramma Gemeente Borger-Odoorn.

Inleiding
Het warmteprogramma is een instrument onder de Omgevingswet, waarmee de gemeente haar plannen voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving voor de komende tien jaar vastlegt. In dit programma worden de keuzes uit de eerder vastgestelde Transitievisie Warmte verder uitgewerkt in een integrale en gebiedsgerichte aanpak, gericht op het aardgasvrij maken van wijken en buurten.

Het warmteprogramma is daarmee een verplicht vervolg op de Transitievisie Warmte die uw raad in 2022 heeft vastgesteld. In tegenstelling tot de Transitievisie, waarvoor raadsvaststelling wettelijk verplicht was, is dat voor het warmteprogramma onder de Omgevingswet formeel niet het geval. Het college is bevoegd om het programma vast te stellen.

Gezien het strategische belang en de impact van de keuzes in het warmteprogramma voor inwoners, wijken en investeringen, wordt de raad echter nauw betrokken bij de totstandkoming. Dit gebeurt door het vaststellen van een nota van uitgangspunten, waarin de kaders en uitgangspunten voor het warmteprogramma worden benoemd. Op basis van deze uitgangspunten wordt het warmteprogramma opgesteld, dat het college in 2026 zal vaststellen.

Beoogd effect
Gemeente Borger-Odoorn zet in op een aardgasvrije toekomst. Dit betekent dat woningen en andere gebouwen niet langer met aardgas worden verwarmd, maar op een

duurzame wijze zonder aardgas. Deze ambitie is onderdeel van het Nationale Klimaatakkoord en is gericht op het verminderen van CO_2-uitstoot om klimaatverandering tegen te gaan.

In 2022 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld, waarin zij heeft vastgelegd dat Borger-Odoorn uiterlijk in 2050 volledig aardgasvrij wil zijn. Het warmteprogramma is de verplichte opvolger van deze visie en maakt onderdeel uit van de landelijke afspraken en wetgeving, zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategieën (RES).

Daarnaast draagt het warmteprogramma bij aan de regionale en gemeentelijke duurzaamheidsambities, zoals geformuleerd in de duurzaamheidsagenda van Borger-Odoorn tot 2030. Het programma is een belangrijke stap richting de doelstelling om uiterlijk in 2050 volledig aardgasvrij te zijn.

Argumenten

1.1 Uw raad wordt vroegtijdig in positie gebracht om kaders mee te geven
Met de nota van uitgangspunten wordt u in een vroeg stadium betrokken bij de totstandkoming van het warmteprogramma. Dit biedt de mogelijkheid om richtinggevende kaders en aandachtspunten mee te geven, die wij zullen meenemen bij de verdere uitwerking. Het opstellen en vaststellen van het warmteprogramma is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Na vaststelling van het programma wordt deze ter kennisgeving met uw raad gedeeld.

1.2 Draagt bij aan bestuurlijke zorgvuldigheid en transparantie
Het aan de voorkant betrekken van de gemeenteraad vergroot de transparantie in het proces en bevordert de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de opgave. Het voorkomt dat inhoudelijke keuzes pas aan het einde worden besproken.

1.3 Past binnen de rolverdeling zoals beoogd in het duale stelsel
De werkwijze doet recht aan de formele bevoegdheidsverdeling onder de Omgevingswet: het college stelt het warmteprogramma vast, terwijl de gemeenteraad de kader stellende rol vervult.

Kanttekeningen

1.1 Tijdsdruk op het schrijven van het warmteprogramma
Gezien de beperkte tijd die resteert om het warmteprogramma te schrijven en uit te werken, is het van groot belang dat de bestuurlijke besluitvorming geen vertraging oploopt. Vertraging kan direct leiden tot een verkleining van de scope van het programma en daarmee afbreuk doen aan het beoogde resultaat.

1.2 Geen budget begroot voor uitvoeren warmteprogramma
Op het moment van schrijven is nog geen budget begroot voor het uitvoeren van het warmteprogramma. Dit volgt in de financiële raming van het programma.

1.3 Veranderende landelijke kaders of financiering
De Wcw en de Wgiw zijn nog in ontwikkeling. Nationale beleidskeuzes, wijzigingen in subsidieregelingen of budgetten kunnen daarnaast ook de uitvoeringsruimte en

prioriteiten beïnvloeden. Het is van belang om hierop bestuurlijk en ambtelijk wendbaar te blijven.

1.4 Onzekerheid over kosten en betaalbaarheid voor inwoners
De kosten van infrastructuur, techniek en collectieve oplossingen zijn nog onzeker en mede afhankelijk van landelijke subsidies, marktontwikkelingen en technische doorbraken. Dit vraagt om flexibiliteit en duidelijke communicatie.

1.5 Beperkte (ambtelijke) capaciteit
Zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij samenwerkingspartners (zoals netbeheerders, corporaties en lokale initiatieven) kunnen capaciteit en prioriteit een knelpunt vormen.

1.6 Draagvlak en tempo verschillen per gebied
Voortgang verschilt per wijk of dorp en is sterk afhankelijk van inwoners. Gebrek aan vertrouwen of initiatief kunnen de uitvoering vertragen.

1.7 Onduidelijkheid met betrekking tot een plan-MER
We moeten eerst onderzoeken of ons warmteprogramma plan-MER plichtig is. Landelijk is nog veel onduidelijk. Het wordt een uitdaging om, als het programma MER plichtig is, op tijd een plan-MER op te stellen. Dit is ook erg kostbaar. Door de onduidelijkheid zijn deze kosten nog niet geraamd.

Financiën
Aan de kaders en uitgangspunten voor het schrijven van het warmteprogramma zijn geen financiële consequenties verbonden. Voor het schrijven van het warmteprogramma en het uitvoeren hiervan wel. Uiteraard zullen wij uw raad hierbij betrekken. De financiële gevolgen ontstaan met name bij de keuzes die worden gemaakt in het kader van de uitvoering van het warmteprogramma. Deze keuzes en hun financiële impact zullen wij uitwerken en toelichten in het uiteindelijke programma. De raad wordt hierbij betrokken via reguliere besluitvormingsmomenten.

Participatie
Participatie is een belangrijk kader voor het warmteprogramma en de uiteindelijke uitvoering hiervan. Dit wordt toegelicht in de nota van uitgangspunten.

Communicatie
Communicatie met inwoners/ondernemers is een belangrijk kader voor het warmteprogramma en de uiteindelijke uitvoering hiervan. Dit wordt toegelicht in de nota van uitgangspunten. Na vaststelling van het programma wordt deze ter kennisgeving met uw raad gedeeld.

Uitvoering
Zodra de nota van uitgangspunten is vastgesteld, zijn de kaders helder voor het opstellen van het warmteprogramma. Na afronding hiervan stelt het college het

programma in 2026 vast. Vervolgens start de uitvoering van de onderdelen uit het warmteprogramma door middel van de uitvoeringsplannen.

Bijlagen

1. Nota van uitgangspunten Warmteprogramma Gemeente Borger-Odoorn;

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris de burgemeester

E.W. Bennema mr. J. Seton